

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

อาชญากรรมเป็นปัญหาที่ปรากฏในทุกสังคม ไม่ว่าจะเป็นสังคมกำลังพัฒนาหรือพัฒนาแล้วก็ตาม อาชญากรรมเป็นพฤติกรรมที่ก่อให้เกิดความเสียหาย ก่อความไม่สงบให้แก่สมาชิกในสังคมเป็นปัญหาที่กระทบกระเทือนต่อสวัสดิภาพของประชาชนและสังคมส่วนรวม

อาชญากรรมตามความหมายของกฎหมาย หมายถึง "ความประพฤตินอกกฎหมายอาญาห้ามและมีบทกำหนดโทษไว้"¹ และความหมายตามพจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525 ระบุว่า อาชญากรรม หมายถึง "การกระทำความผิดทางอาญา"²

การที่บุคคลจะก่ออาชญากรรมหรือกระทำความผิดนั้นสามารถพิจารณาถึงสาเหตุต่าง ๆ ของการกระทำความผิดนั้นได้หลายประการ เช่น การเพิ่มของประชากร ความเจริญทางวิทยาศาสตร์ การพัฒนาประเทศแหล่งอบายมุข สื่อมวลชน และฐานะทางเศรษฐกิจ เป็นต้น ในปัจจุบันนี้ความเจริญทางด้านวิทยาศาสตร์สาขาต่าง ๆ ได้วิวัฒนาการขึ้นมาอย่างรวดเร็วซึ่งมีผลทำให้อัตราการเกิดมากกว่าการตาย สำหรับประเทศไทยในปี พ.ศ. 2530 อัตราการเกิดของประชากรเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.6 ต่อปี³ เมื่อประชากรเพิ่มขึ้นก็ย่อมส่งผลให้สังคมขยายตัวกว้างขวางออกไปสถาบันต่าง ๆ

¹ราชกิจจานุเบกษา พระราชบัญญัติประมวลกฎหมายอาญา พ.ศ. 2499 เล่มที่ 73 ตอนที่ 95 (ฉบับพิเศษ) (15 พฤศจิกายน 2499), หน้า 1.

²ราชบัณฑิตยสถาน, พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525 (กรุงเทพฯ : อักษรเจริญทัศน์, 2525), หน้า 915.

³สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, รายงานการสำรวจประชากรปี 2530 (กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะนายกรัฐมนตรี, 2531), หน้า 1 (อัครสำเนา)

ในสังคมจึงทำหน้าที่ไม่ครบถ้วน ก่อให้เกิดความไม่สมบูรณ์ (Imperfection) และความบกพร่อง (Deficiencies) ของระเบียบสังคมและสมาชิกในสังคม⁴

ปัญหาต่าง ๆ ก็ย่อมเกิดขึ้น เช่น แหล่งอบายมุข มาตรฐานการครองชีพสูง โดยเฉพาะประเทศไทยกำลังเร่งพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจและสังคม ซึ่งเน้นการศึกษาในด้านวัตถุเป็นส่วนใหญ่ จึงทำให้ประชาชนบางกลุ่มไม่สามารถปรับตัวและยอมรับได้ ทำให้เกิดความกดดันทางจิตใจ เกิดความเครียด สุขภาพจิตเสื่อม ซึ่งอาจเป็นสาเหตุนำไปสู่การก่ออาชญากรรม ในรูปต่าง ๆ ได้ดังที่ วิไลวัจน์ กฤษณะภูมิ กล่าวถึงสาเหตุของอาชญากรรมประการหนึ่งว่าเกิดจาก "จิตพยาธิ (Psychopathy) คือบุคคลที่มีสภาพอารมณ์จิตใจ และความรู้สึกเป็นปฏิปักษ์ต่อสังคม ไม่ประพฤติปฏิบัติตามกฎหมายหรือข้อบังคับของสังคม มีความแปรปรวนของจิตง่าย บุคคลประเภทนี้ อาจจะก่ออาชญากรรมได้ง่าย"⁵

จากสาเหตุของอาชญากรรมดังกล่าวข้างต้น จะเห็นได้ว่ามีมากมายหลายประการ ซึ่งไม่สามารถหลีกเลี่ยงหรือแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ให้หมดไปจากสังคมได้อย่างสิ้นเชิง เมื่อมีผู้ประกอบอาชญากรรมขึ้น จึงจำเป็นต้องมีการลงโทษ เพื่อให้ผู้ที่กระทำผิดหลายจำ เมื่อศาลพิพากษาตัดสินแล้วว่าผิดก็จะส่งตัวผู้ต้องขังเข้าสู่เรือนจำซึ่งเรือนจำและทัณฑสถานต่าง ๆ จะทำหน้าที่เกี่ยวกับการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิด ให้เป็นไปตามคำพิพากษาของศาลหรือผู้มีอำนาจ เพื่อมุ่งหมายที่จะให้สังคมได้รับความปลอดภัยทั้งในระหว่างผู้ที่กระทำผิดถูกควบคุมตัวอยู่ และเมื่อพ้นโทษออกไปแล้ว การลงโทษนั้นในอดีตมีหลายอย่างและหลายวิธีการลงโทษผู้กระทำผิดมักเป็นการลงโทษเพื่อแก้แค้นตอบแทนผู้กระทำผิดให้เช็ดหลาย และให้สังคมเกิดความหวาดกลัวต่อการกระทำผิด ดังเช่นในสมัยพ่อขุนรามคำแหง ในศิลาจารึก ได้จารึกไว้ว่า มีการลงโทษผู้กระทำผิดไว้หลายอย่างเช่น การลงโทษฐานลักขโมย ก็ลงโทษสักที่ร่างกาย ในสมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราช มีการลงโทษผู้ต้องขังฐานขโมย

⁴ชาย เสวิกุล, อาชญาวิทยาและทัณฑวิทยา (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2531), หน้า 2.

⁵เรื่องเดียวกัน หน้า 2.

ขโมยด้วยการผูกไว้กับราวไม้แล้ววางด้วยไฟอ่อนๆ ถูกตัดนิ้วมือ^๖ ในสมัยพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก มีการลงโทษผู้กระทำผิดในลักษณะที่ทารุณโหดร้ายเช่น การลักที่หน้าผาก ตัดนิ้วมือเขียนด้วยลาวดแห้งหรือหวายเอาตัวลงหน้าข้าง^๗ เอามะพร้าวห้ำยัดปาก ตัดปาก ตัดหู ตัดลิ้น ตัดมือ ซึ่งวิธีการลงโทษเหล่านี้ได้ใช้มาจนกระทั่งถึงรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว จึงได้มีการเปลี่ยนแปลงไปตามแบบอารยประเทศ^๘

วิธีที่จะแก้ไขปัญหาลังคมาดังกล่าวนั้น การให้การศึกษาถือว่าเป็นกระบวนการหนึ่งที่จะช่วยได้การให้การศึกษา^๙ รวมทั้งในระบบในโรงเรียนและนอกระบบโรงเรียนด้วย ดังนั้น กรมราชทัณฑ์ ซึ่งเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบโดยตรงกับผู้ต้องขังจึงใช้กลไกของการศึกษานอกระบบโรงเรียนแก้ไขปัญหาคือโดยเน้นที่ "การฝึกอาชีพ" การฝึกอาชีพนั้นทำในรูปของโครงการต่าง ๆ เรือนจำแต่ละแห่งจะจัดทำโครงการเกี่ยวกับการฝึกอาชีพให้กับผู้ต้องขังขึ้นเอง โดยพิจารณา จากความพร้อมของแต่ละเรือนจำแล้ว เสนอให้กรมราชทัณฑ์จัดทำขึ้นนั้นมีหลายโครงการด้วยกัน อาทิโครงการฝึกวิชาชีพ ทอผ้า ช่างก่อสร้าง ช่างปูน ช่างไม้ ช่างจักสาน ช่างเครื่องยนต์ ช่างไฟฟ้า ช่างเชื่อมโลหะ โครงการขยายพันธุ์สุกร โครงการงานนิทรรศการ ผลิตภัณฑ์ราชทัณฑ์ เป็นต้น^{๑๐} กรมราชทัณฑ์จัดทำโครงการต่าง ๆ ขึ้น โดยมีความมุ่งมั่นที่จะอบรมผู้ต้องขังแต่ละคนให้มีความรู้ความชำนาญในงานอาชีพสืบไปเมื่อพ้นโทษ^{๑๑}

^๖นิโกลาส์ แชรร์นาร์, ประวัติศาสตร์ธรรมชาติและการเมืองแห่งราชอาณาจักรสยาม (ในแผ่นดินสมเด็จพระนารายณ์มหาราช), สันติ ท. โสมนบุตร แปล (พระนคร: โรงพิมพ์อักษรสัมพันธ์, 2506), หน้า 83.

^๗พระวรวงศ์เธอ ฝักบัว, ประวัติศาสตร์กฎหมายไทย (พระนคร: โรงพิมพ์วิบูลย์กิจ, 2496), หน้า 26.

^๘กรมราชทัณฑ์, ประวัติการราชทัณฑ์แห่งประเทศไทย (พระนคร: โรงพิมพ์มหาดไทย, 2511), หน้า 4.

^๙สัมภาส์ บุญสุทธิ ชนุศิริ, รักษาการผู้ปกครองทัณฑสถานวัยหนุ่มพระนครศรีอยุธยา, 14 สิงหาคม 2532.

^{๑๐}กรมราชทัณฑ์, "บทความออกอากาศรายการ เพื่อแผ่นดินไทย เรื่องงานนิทรรศการ ผลิตภัณฑ์". (ม.ป.ท. 2532) : หน้า 1.

ในการศึกษาของผู้ต้องขัง ทศนคติของผู้ต้องขังนับว่าเป็นองค์ประกอบที่สำคัญประการหนึ่งที่มีต่อสัมฤทธิ์ผลของการฝึกอบรมหรือการเรียนรู้ ทศนคติที่จะมีผลต่อการเรียนรู้ของผู้ต้องขังนั้น น่าจะเกี่ยวข้องกับตัวครูผู้ฝึกสอนและลักษณะวิชาชีพที่เขาฝึกกล่าวคือ ถ้าผู้เรียนหรือผู้เข้ารับการฝึกอาชีพมีทัศนคติที่ดีต่อครูผู้ฝึกสอนคือ ยอมรับในตัวครูและยอมรับในคุณค่าของอาชีพที่ฝึกแล้ว เขาก็จะมีความสนใจและตั้งใจฝึกจนสุดความสามารถ อันจะส่งผลให้การฝึกอาชีพนั้น ๆ ประสบผลสำเร็จได้ ดังที่จาร์ลัษณ์ นินพรหมราช ได้ศึกษาเรื่อง ทศนคติทางการเรียนของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในเรื่องการยอมรับในตัวครู และการยอมรับคุณค่าของการศึกษาเพื่อเปรียบเทียบทัศนคติทางการเรียนของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายที่มีภูมิหลังทางครอบครัว และสภาพแวดล้อมทางโรงเรียนต่างกันและพบว่านักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานครมีทัศนคติทางการเรียนค่อนข้างดี โดยมีทัศนคติเฉย ๆ ในเรื่องการยอมรับในตัวครูและมีทัศนคติค่อนข้างดีในเรื่องการยอมรับคุณค่าของการศึกษา¹¹ และบราวน์และโฮลท์ซแมน (Brown and Holtzman) ได้ประเมินผลการใช้แบบสำรวจนิสัยและทัศนคติในการเรียนในชั้นมัธยมศึกษาพบว่า ได้ค่าความเที่ยงของด้าน (Scale) ทั้ง 4 ดังนี้ หลีกเลียงความล่าช้า .05 วิธีการเรียน .03 การยอมรับในตัวครู .03 และการยอมรับคุณค่าทางการศึกษา .04 ได้ค่าความเที่ยงสูงพอที่จะใช้วัดนิสัยและทัศนคติในการเรียนในระดับมัธยมศึกษาได้¹² และนำทฤษฎี จันท์ทอม ได้ศึกษาพบว่า ถ้านักเรียนรู้สึกพอใจกับอารมณ์ การกระทำหรือพฤติกรรมของครูที่แสดงต่อตนเองหรือเพื่อนฝูงแล้วจะช่วยเสริมสร้างพฤติกรรมที่พึงประสงค์ให้กับนักเรียนส่งเสริมความสนใจต่อการเรียน ตลอดจนปลูกฝังทัศนคติที่ดีได้¹³ และบุษกร เพชรวิวารธร ได้ศึกษาเปรียบเทียบทัศนคติต่อครูของนักเรียน พบว่าในด้าน

¹¹จาร์ลัษณ์ นินพรหมราช, "การเปรียบเทียบทัศนคติทางการเรียนของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานครที่มีภูมิหลังทางครอบครัว และสภาพแวดล้อมทางโรงเรียนต่างกัน," (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2529), หน้า ง-จ.

¹²William F. Brown and Wayne H. Holtzman, Evaluating the Study Habits and Attitudes of High School Student." Journal of Educational Psychology, 2nd ed. (New York: Holt Rinehart and Winston, 1970), p. 404-409.

¹³นำทฤษฎี จันท์ทอม, "ความมุ่งหวังของนักเรียนต่อครูในเรื่องการลงโทษและให้รางวัล," (ปริญญาานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต วิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร, 2505), หน้า 2.

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ปานกลางและต่ำ มีทัศนคติต่อครูแตกต่างกัน¹⁴ การที่นักเรียนจะเรียนได้ดีเพียงใดนั้น ไม่ได้ขึ้นอยู่กับความสามารถหรือเชาวน์ปัญญาอย่างเดียว องค์ประกอบอื่นก็อาจมีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้ เช่น วุฒิภาวะ แรงจูงใจ และนิสัยในการเรียน รวมทั้งทัศนคติของนักเรียนที่มีต่อครูคุณค่าทางการศึกษาโรงเรียนและวิชาที่เรียน¹⁵ ยิ่งครูและนักเรียนมีความสัมพันธ์กันดีเท่าไร นักเรียนจะสามารถพัฒนาความสามารถในการเรียนรู้ให้ถึงขีดสูงสุดได้มากเพียงนั้น และลักษณะความสัมพันธ์ของครู และนักเรียนที่จะมีอิทธิพลต่อความสนใจในวิชาที่เรียนของนักเรียน มีความศรัทธาในตัวครู ความศรัทธาที่นักเรียนมีต่อครูจะช่วยให้เด็กนักเรียนมีทัศนคติที่ดีต่อครู จะช่วยให้เด็กนักเรียนมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียน โดยเห็นว่าการเรียนเป็นงานประจำ กิจกรรมเป็นงานอดิเรก และคิดเสมอว่าไม่มีใครแก่เกินเรียน เพราะการเรียนเป็นกิจกรรมต่อเนื่องไปตลอดชีวิต การมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนจะทำให้ผลการเรียนของนักเรียนดีขึ้น¹⁶

จากข้อความที่กล่าวมาข้างต้น จะเห็นได้ว่าทัศนคติของผู้เรียนที่มีต่อครูและคุณค่าทางการศึกษา เป็นองค์ประกอบสำคัญยิ่งต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน การฝึกอาชีพของผู้ต้องขังก็ถือว่าเป็นกระบวนการเรียนอย่างหนึ่ง และองค์ประกอบทางการเรียนด้านการยอมรับในตัวครู และการยอมรับในคุณค่าของวิชาชีพ น่าจะเป็นองค์ประกอบทางการเรียนที่สำคัญที่จะส่งผลให้การฝึกอาชีพของผู้ต้องขังประสบผลสัมฤทธิ์ได้เช่นกัน

¹⁴บุษกร เพชรวิวารธน์, "ทัศนคติของนักเรียนมัธยมศึกษาที่มีต่อครูในโรงเรียนภาคกลาง," (ปริญญาานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2519), หน้า 74-77.

¹⁵นภาพร เมฆรักษาวิช, "ความสัมพันธ์ระหว่างนิสัยในการเรียนทัศนคติทางการเรียนกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน," (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต แผนกจิตวิทยา บัณฑิตวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2515), หน้า ก-ข.

¹⁶Morris L. Cogan and Harry Levin, "studies of teacher Behavior," The Journal of Experimental Education 26 (January 1957), pp. 135-139.

การที่ผู้ต้องขัง จะมีทัศนคติที่ดีต่อเจ้าหน้าที่หรือครูผู้ฝึกอาชีพได้นั้น ภูมิหลังของผู้ต้องขัง ก็มีความสัมพันธ์กับทัศนคติทางการเรียนของผู้ต้องขัง เช่นเดียวกัน ดังที่ สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาแห่งชาติ ได้เสนอผลของการศึกษาพบว่า สิ่งแวดล้อมทางครอบครัวหรือสภาพแวดล้อม ทางบ้านเป็นองค์ประกอบสำคัญอีกประการหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อการเรียนของนักเรียน¹⁷

เรณู เชาว์เกษม สรุปผลการวิจัยเรื่อง "สาเหตุที่เด็กและเยาวชนกระทำผิดทางอาญา" ทางด้านเกี่ยวกับฐานะ เศรษฐกิจ และสิ่งคว่า ฐานะทางเศรษฐกิจของเด็กส่วนใหญ่มาจากครอบครัวที่ยากจน ตัวเด็กไม่ได้ประกอบอาชีพ บิดามารดามีอาชีพรับจ้างมีรายได้น้อย¹⁸

ศิริพร หลิมศิริวงษ์ ได้ศึกษาสัมพันธภาพภายในครอบครัว พบว่า ปัญหาการหย่าร้าง การมีสามีใหม่หรือภรรยาใหม่ อันเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้บิดามารดาและเด็กมีความห่างเหินกัน มากขึ้นนอกจากนี้ สภาพจิตใจของบิดามารดาไม่ค่อยดีอันเนื่องจากติดการพนันหรือดื่มสุราเป็นอาชญา ไม่สามารถควบคุมอารมณ์ของตนไว้ได้ และระบายสู่เด็กเป็นเหตุให้เด็กต้องรองรับอารมณ์อันไม่พึงปรารถนาอยู่ตลอดเวลา ในที่สุดหนีออกจากบ้านคบเพื่อนฝูงไม่ดีและกระทำความผิดในที่สุด¹⁹

พัทณี เทียนสุวรรณ พบว่า การอบรมเลี้ยงดูของผู้ปกครองมีความสำคัญต่อเด็ก เด็กจะ ประพฤติตัวเช่นไรจะสามารถดำรงอยู่ในสังคมได้ดีเพียงใด ขึ้นอยู่กับการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่²⁰

¹⁷สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, รายงานวิจัยประสิทธิภาพในโรงเรียน ประถมศึกษา : องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อสัมฤทธิ์ผลทางการเรียน ของนักเรียนประถมศึกษา (กรุงเทพมหานคร : ของวัฒนธรรมการพิมพ์, 2521), หน้า 60.

¹⁸เรณู เชาว์เกษม, "สาเหตุที่เด็กและเยาวชนกระทำผิดทางอาญา," (วิทยานิพนธ์ ครุศาสตร์บัณฑิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2508), หน้า 38.

¹⁹ศิริพร หลิมศิริวงษ์, "ปัญหาทางครอบครัวที่ทำให้เด็กต้องมาอยู่ในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กกลาง," (วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต วิทยาลัยวิชาการศึกษา, 2511), หน้า 97.

²⁰พัทณี เทียนสุวรรณ, "ความสัมพันธ์ระหว่างภูมิหลังทางครอบครัวกับสัมฤทธิ์ผลทางการ เรียนวิชาสังคมศึกษา," (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชามัธยมศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2529), หน้า 9.

จากข้อค้นพบแสดงให้เห็นว่าภูมิหลังต่าง ๆ ของผู้ต้องขัง ทั้ง 6 ด้านคือ การศึกษา ของบิดามารดา อาชีพของบิดามารดา ฐานะของบิดามารดา ภูมิสำเนาของบิดามารดา ความสัมพันธ์ของครอบครัวและจำนวนพี่น้องในครอบครัวของผู้ต้องขังอาจเป็นสิ่งที่ทำให้ผู้ต้องขัง มีทัศนคติต่อการฝึกอาชีพที่เหมือนหรือแตกต่างกันออกไป

จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีเรือนจำที่ใช้เป็นที่กักขังควบคุมผู้กระทำผิดถึง 4 แห่ง คือ

1. เรือนจำกลางพระนครศรีอยุธยา ใช้เป็นที่ควบคุม กักขังนักโทษเด็ดขาดที่มีกำหนดโทษจำคุกตั้งแต่ 15-20 ปี
2. เรือนจำจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ใช้เป็นที่ควบคุมกักขังนักโทษเด็ดขาด ที่มีกำหนดโทษจำคุกไม่เกิน 15 ปี
3. ทัณฑสถานบำบัดพิเศษพระนครศรีอยุธยา ใช้เป็นที่ควบคุมกักขังนักโทษเด็ดขาด เกี่ยวกับคดียาเสพติด ที่มีกำหนดโทษจำคุกไม่เกิน 5 ปี
4. ทัณฑสถานวัยหนุ่มพระนครศรีอยุธยา ใช้เป็นที่ควบคุมกักขังนักโทษเด็ดขาด ที่มีอายุ 18-25 ปี มีโทษจำคุกไม่เกิน 10 ปี

ดังนั้นเรือนจำในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา จึงเป็นเรือนจำที่รวมนักโทษที่กระทำ ความผิดทั้งที่มีภูมิสำเนาอยู่ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา และจังหวัดอื่น ๆ โดยที่ผู้ต้องขังจะถูก ควบคุมกักขังไว้ที่เรือนจำในจังหวัดพระนครศรีอยุธยาอย่างมากที่สุดไม่เกิน 20 ปี เมื่อครบ กำหนดโทษแล้วเขาก็สามารถกลับเข้าสู่สังคมภายนอกเรือนจำได้ถ้าผู้ต้องขังเข้ารับการฝึกอาชีพ จากเรือนจำไปแล้ว เขาควรจะนำความรู้ทางวิชาชีพที่ได้รับจากเรือนจำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ แก่ตัวเองและครอบครัว

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาถึงทัศนคติที่มีต่อการฝึก อาชีพของผู้ต้องขังในเรือนจำจังหวัดพระนครศรีอยุธยาที่มีภูมิหลังต่างกัน เพื่อผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับ การฝึกอาชีพของผู้ต้องขัง จะได้ทราบถึงทัศนคติทางการฝึกอาชีพของผู้ต้องขังอันจะเป็นแนว ทางในการปรับปรุง และส่งเสริมทัศนคติทางการฝึกอาชีพของผู้ต้องขังให้ดีขึ้น ทั้งยังนำไปสู่ ผลสำเร็จของผู้ที่เข้ารับการฝึกอาชีพ และการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้ต้องขังให้มีวิชาชีพ ติดตัวนำความรู้นั้นไปใช้ในการประกอบอาชีพและไม่ทำตัวให้เป็นปัญหาสังคมต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาทัศนคติที่มีต่อการฝึกอาชีพของผู้ต้องขังในเรือนจำจังหวัดพระนครศรีอยุธยา
2. เพื่อเปรียบเทียบทัศนคติที่มีต่อการฝึกอาชีพของผู้ต้องขังในเรือนจำจังหวัดพระนครศรีอยุธยาที่มีภูมิลำเนาต่างกัน

ขอบเขตของการวิจัย

1. การวิจัยครั้งนี้ มุ่งที่จะศึกษาเปรียบเทียบทัศนคติที่มีต่อการฝึกอาชีพของผู้ต้องขังในเรือนจำจังหวัดพระนครศรีอยุธยาที่มีภูมิลำเนาต่างกัน สังกัดกรมราชทัณฑ์ กระทรวงมหาดไทย ตั้งแต่เดือนพฤษภาคม 2532 ถึงเดือนสิงหาคม 2532 ใช้เวลาดำเนินการทั้งสิ้น 4 เดือน
2. ทัศนคติต่อการฝึกอาชีพในที่นี้จะใช้นาฬิกาของ จารุลักษณ์ นินพรนมราช โดยจะครอบคลุม 2 ด้าน คือ การยอมรับในตัวครูและการยอมรับคุณค่าของการฝึกอาชีพ²¹
3. ภูมิลำเนา จะครอบคลุมในเรื่องต่อไปนี้
 - 3.1 อายุ
 - 3.2 ภูมิลำเนา
 - 3.3 ระดับการศึกษาของผู้ต้องขัง
 - 3.4 ความสามารถในการอ่านและเขียนภาษาไทย
 - 3.5 สถานภาพสมรส
 - 3.6 อาชีพของผู้ต้องขังก่อนต้องโทษ
 - 3.7 รายได้ของผู้ต้องขังก่อนต้องโทษ
 - 3.8 การศึกษา บิดา มารดา
 - 3.9 อาชีพของบิดามารดา

²¹ จารุลักษณ์ นินพรนมราช, "การเปรียบเทียบทัศนคติทางการเรียนของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานครที่มีภูมิลำเนาทางครอบครัวและสถานแวดล้อมทางโรงเรียนต่างกัน,"

- 3.10 รายได้ของบิดามารดา
- 3.11 สถานครอบครัวเมื่อผู้ต้องขังอายุ 13-18 ปี
- 3.12 ผู้ที่เลี้ยงดูผู้ต้องขังในระหว่างอายุไม่ถึง 20 ปี
- 3.13 จำนวนพี่น้องในครอบครัว (นับตัวผู้ต้องขังด้วย)
- 3.14 ผู้ต้องขังถูกจำคุกมาแล้วกี่ครั้ง (รวมทั้งครั้งนี้ด้วย)
- 3.15 วิชาชีพที่ผู้ต้องขังเคยเข้ารับการฝึก

คำจำกัดความ

ทัศนคติที่มีต่อการฝึกอาชีพ หมายถึง ความรู้สึกที่มีต่อการฝึกอาชีพจากเรือนจำ โดยครอบคลุม 2 ประเด็นหลักคือ การยอมรับในตัวครู และการยอมรับคุณค่าของการฝึกอาชีพ

การยอมรับในตัวครู หมายถึง ความรู้สึกที่มีต่อผู้ดำเนินการฝึกอาชีพ ในเรื่องเกี่ยวกับบุคลิกภาพ อารมณ์ของผู้ฝึก วิธีการถ่ายทอดความรู้ ความยุติธรรม ความเมตตากรุณา การยอมรับฟังความคิดเห็น

การยอมรับคุณค่าของการฝึกอาชีพ หมายถึง การยอมรับคุณค่าและประโยชน์ของการฝึกอาชีพในเรื่องเกี่ยวกับแรงจูงใจในการเรียน ความสนใจต่อวิชาที่เรียน ความเอาใจใส่ต่อการเรียน

ครู หมายถึง ผู้ดำเนินการสอนวิชาชีพ เจ้าหน้าที่งานอบรมและฝึกอาชีพ นักวิชาการที่เกี่ยวข้องกับการให้ฝึกอาชีพ แก่ผู้ต้องขังในเรือนจำจังหวัดนครศรีอยุธยา

การฝึกอาชีพ หมายถึง การฝึกอาชีพที่ทางเรือนจำบังคับให้ผู้ต้องขังเลือกเรียนวิชาชีพต่าง ๆ ตามความสนใจ เพื่อให้สามารถนำไปประกอบอาชีพ ได้เมื่อพ้นโทษแล้ว

ผู้ต้องขัง หมายถึง นักโทษเด็ดขาด หรือผู้ต้องขังต้องคำพิพากษาโทษของศาลถึงที่สุดให้ต้องโทษจำคุกมีกำหนดระยะเวลาที่แน่นอน ในปี พ.ศ. 2532

การฝึกอาชีพที่ไม่มีหลักสูตร หมายถึง การฝึกอาชีพที่ทางเรือนจำ จัดให้แก่ผู้ต้องขังโดยไม่มีกำหนดระยะเวลาที่แน่นอน โดยเริ่มฝึกอาชีพตั้งแต่เข้าสู่เรือนจำจนพ้นโทษ เมื่อสามารถทำงานตามที่เรียนได้แล้ว ไม่มีใบประกาศนียบัตรรับรอง

เรียนจำ หมายถึง เรียนจำในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 แห่ง คือ
เรียนจำกลางพระนครศรีอยุธยา เรียนจำจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ทัณฑสถานบำบัดพิเศษพระนคร
ศรีอยุธยา และทัณฑสถานวัยหนุ่มพระนครศรีอยุธยา

ภูมิหลัง หมายถึง ภูมิหลังของผู้ต้องขัง ทางด้านการศึกษาของบิดามารดา หรือ
ผู้ปกครอง อาชีพ ฐานะ ภูมิลำเนา ความสัมพันธ์ของครอบครัว จำนวนพี่น้องในครอบครัว การ
เลี้ยงดูในวัยเด็ก ความเคยหรือไม่เคยต้องโทษมาก่อน และจำนวนวิชาชีพที่ผู้ต้องขังเคยเข้ารับ
การฝึก

ประโยชน์ที่จะได้รับจากการวิจัย

1. ได้ทราบภูมิหลังและทัศนคติของผู้ต้องขังที่มีต่อการฝึกอาชีพ
2. ข้อมูลที่ได้จากการวิจัยจะเป็นประโยชน์ในการฝึกอาชีพแก่ผู้ต้องขังของ เรียนจำใน
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา และเรียนจำอื่น ๆ เพื่อให้เป็นแนวทางในการฝึกอาชีพให้แก่ผู้ต้องขังได้
อย่างถูกต้องเหมาะสมและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
3. เป็นประโยชน์ในการศึกษาวิจัยสำหรับผู้ที่ต้องการค้นคว้าศึกษาวิจัยในเรื่องนี้ต่อไป

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย